

Informace ze zdravotnictví Jihomoravského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Brno
12. 7. 2014

5

Dětská a dorostová péče v Jihomoravském kraji v roce 2013

Children and Adolescents Care in the Jihomoravský Region in 2013

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o dětské a dorostové péči v Jihomoravském kraji v roce 2013 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti, dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu a také základní ukazatele lůžkové péče nemocnic. V kraji připadalo v průměru 11,2 praktických lékařů pro děti a dorost na 10 tisíc obyvatel 0-18 let. Podíl dětí kojených šest měsíců a déle se snížil z 38 % na 36 %. Podíl alergiků v dětské a dorostové populaci je 13,5 %.

Summary

Information on health service activity in the branch of children and adolescents care in the Jihomoravský Region in 2013 contains data about out-patient care from area of health service network, personnel capacity, activity, patients followed up for selected diagnoses and also basic indicators of in-patient care in hospitals. In the region there were on the average 10,4 practising physicians for children and adolescents per 10 thousand inhabitants 0-18 years. The proportion of children breastfed six months or more decreased from 38 % to 36 %. The proportion of allergy patients in children and adolescent population is 13,5%.

Údaje byly čerpány z výkazů A (MZ)1-01 o činnosti zdravotnického zařízení pro obor praktický lékař pro děti a dorost a pro obor dětský a dorostový. Informace o činnosti lůžkových dětských oddělení nemocnic vychází ze zpracovaných údajů výkazu L (MZ)1-02 o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na příslušný rok. Formuláře výkazů a pokyny pro jejich vyplnění jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz.

Ambulantní péče

Podle Registru zdravotnických zařízení k 31. 12. 2013 zabezpečovalo ambulantní péči o děti a dorost v kraji 243 ordinací praktických lékařů pro děti a dorost (dále PLDD) a 9 odborných dětských ordinací. Údaje o personálním zabezpečení a činnosti oboru praktický lékař pro děti a dorost a z nich vypočtené ukazatele uvedené v tabulkách a komentované dále v textu se týkají pouze těch zařízení, která odevzdala vyplněný výkaz. V letošním roce to bylo 242 ordinací, ve kterých pracovalo 238,55 lékařů a 231,78 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (dále ZPBD). Na jeden úvazek PLDD připadá v kraji 889 osob 0–18 let, v ČR 923, v okresech od 749 v Brně-městě po 1 110 v Brně-venkově.

PLDD v kraji provedli 1,3 milionu ošetření, na 1 úvazek lékaře připadá 5 630 ošetření. Z celkového počtu tvořila léčebná ošetření 74,4 % a preventivní ošetření 22,4 %, 1,2 % ošetření bylo poskytnuto v návštěvní službě a zbývající 2,0 % jsou ostatní ošetření zahrnující kontakt s pacientem za účelem administrativním, např. předepsání receptu, různá potvrzení, posudky žáků při volbě povolání apod. Nejvíce preventivních vyšetření 36,6 % provedli lékaři v okrese Brno-město, nejméně 7 % v okrese Břeclav. Třetina preventivních vyšetření byla poskytnuta kojencům, průměrně 7,7 na 1 registrovaného

kojence v kraji ve věku 0–11 měsíců (ČR 8,5), v okresech od 5,9 na Břeclavsku po 10,3 na Znojemsku. Mladistvým od 15 let výše bylo poskytnuto pouze 9,9 % z celkového počtu preventivních vyšetření (ČR 10,5 %), na jednoho registrovaného připadlo v kraji 0,7 preventivní prohlídky (ČR 0,7). Na jednoho léčeného pacienta ve věku 0-18 let připadlo v kraji 6,3 ošetření za rok (ČR 5,9). Nejvíce 7,6 ošetření na jednoho léčeného vychází v okrese Brno-venkov, nejméně 4,5 v okrese Znojmo a Vyškov. Z celkového počtu 214 689 registrovaných pacientů v kraji bylo 13 157 do jednoho roku, 50 614 ve věku 1–4 roky, 58 766 ve věku 5–9 let, 50 406 ve věku 10–14 let a 41 746 ve věku 15 let a více.

V ordinacích praktických lékařů bylo sledováno 28 741 alergiků, 19 976 dětí a 8 765 mladistvých, 3 530 dětí a 1 571 mladistvých z dysfunkčních a afunkčních rodin a 11 mladistvých a 16 dětí týraných a sexuálně zneužívaných. PLDD měli v přímé péči 12 248 nově narozených dětí, z toho 798 s nízkou porodní hmotností. Ve sledovaném roce zemřelo 19 dětí.

Při roční prohlídce se zjišťuje, jak dlouho bylo dítě kojeno. Ve sledovaném roce bylo takto vyšetřeno 13 982 dětí, z nichž 95,8 % bylo alespoň nějakou dobu kojeno (ČR 95,1 %). Z celkového počtu kojonych dětí bylo kojeno do 6 týdnů 17,3 % (ČR 15,6%), do 3 měsíců 18,8 % (ČR 17,5 %), do 6 měsíců 26,4 % (ČR 26,4 %), do 12 měsíců 23,9 % (ČR 24,2 %) a déle než 12 měsíců 13,5 % (ČR 16,3 %).

Dispenzarizace znamená, že pacienti trpící určitou chorobou jsou pod stálým lékařským dohledem. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Nejčastějším důvodem dispenzarizace dětí se jevíly nemoci dýchací soustavy, nemoci nervové soustavy, zraku a sluchu a nemoci kůže a podkožního vaziva. Mladiství byli dispenzarizováni nejčastěji pro nemoci dýchací soustavy (okresy Brno-město, Břeclav a Hodonín) a pro nemoci nervové soustavy, zraku a sluchu (okresy Blansko, Brno-venkov, Vyškov a Znojmo).

Jako pacienti s postižením se uvádějí ti nemocní, u kterých průběh onemocnění, pro které jsou sledováni, nedovoluje vykonávat některé činnosti. V kraji bylo vykázano 2 267 dětí s postižením a 1 218 dorostu s postižením. U obou věkových skupin v absolutních počtech převažuje postižení v důsledku onemocnění nervové soustavy zraku a sluchu následované duševními poruchami a poruchami chování.

Kromě PLDD zajišťovali ambulantní péči o děti a dorost také dětské lékaři specialisté v sedmi ordinacích úvazkem 7,17 a dorostový lékař v jedné ordinaci úvazkem 0,05 (průměrné roční přepočtené počty). Celkem tito lékaři provedli 33 029 ošetření a léčili 17 386 pacientů. Jeden lékař nesplnil zpravodajskou povinnost a neodevzdal vyplněný výkaz.

Lůžková péče

V lůžkových částech nemocnic poskytovalo péči na devíti dětských odděleních s 358 lůžky 82,37 lékařů a 291,27 ZPBD. Průměrně denně bylo obsazeno 234,1 lůžek, hospitalizováno bylo celkem 20 595 pacientů a průměrná ošetrovací doba činila 4,1 dne.

Kromě šesti novorozeneckých pracovišť na dětských odděleních, jejichž kapacita a činnost je uvedena v rámci těchto oddělení, jsou v kraji ještě dvě samostatná lůžková novorozenecká oddělení. Péči o novorozence zde zajišťovalo na 142 lůžkách 24,49 lékařů a 121,62 ZPBD. Hospitalizováno bylo celkem 7 841 novorozenců. Průměrná ošetrovací doba činila 5,4 dne a využití lůžek dosáhlo 299,5 dne.

Zpracovala: Ludmila Šafářová
Regionální pracoviště Brno
Vinařská 6, 603 00 Brno
Telefon: 543 559 455
e-mail: ludmila.safarova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz/>

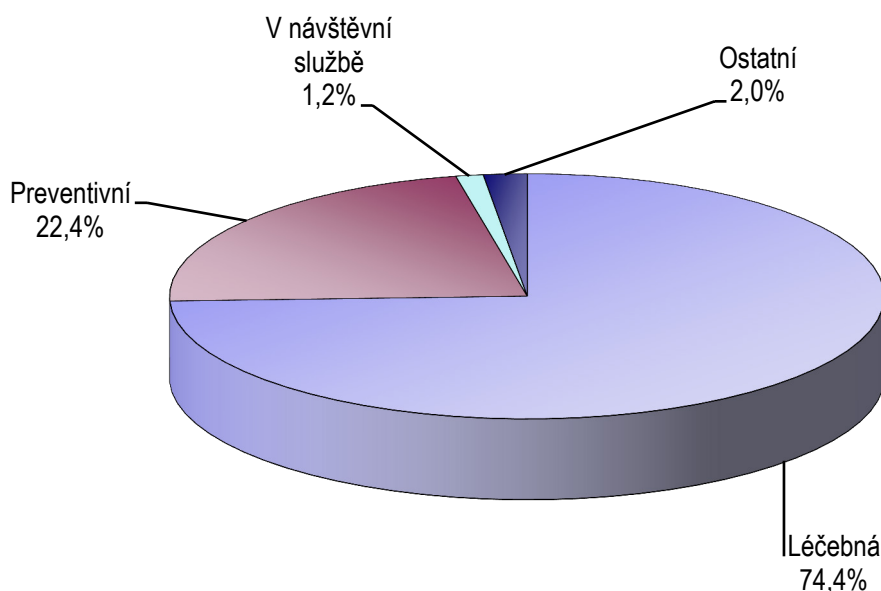
Personální zajištění a počet ošetření u praktických lékařů pro děti a dorost

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření		Počet léčených pacientů	Počet registrovaných	
		PLDD	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře		děti (0–14)	dorost (15–18)
Blansko	24	22,30	21,10	124 452	5 581	18 137	14 656	4 612
Brno-město	84	86,04	85,59	452 325	5 257	68 755	60 929	13 059
Brno-venkov	40	37,10	35,50	253 548	6 834	33 485	30 954	7 055
Břeclav	23	23,17	21,77	116 481	5 027	19 504	16 713	4 178
Hodonín	32	31,63	30,42	173 816	5 495	24 859	20 163	5 595
Vyškov	16	15,80	15,75	98 712	6 248	21 870	13 270	3 122
Znojmo	23	22,51	21,65	123 784	5 499	27 227	16 258	4 125
Jihomoravský kraj	242	238,55	231,78	1 343 118	5 630	213 837	172 943	41 746
ČR	2 087	2 025,34	1 984,20	11 294 840	5 577	1 923 223	1 548 814	385 859

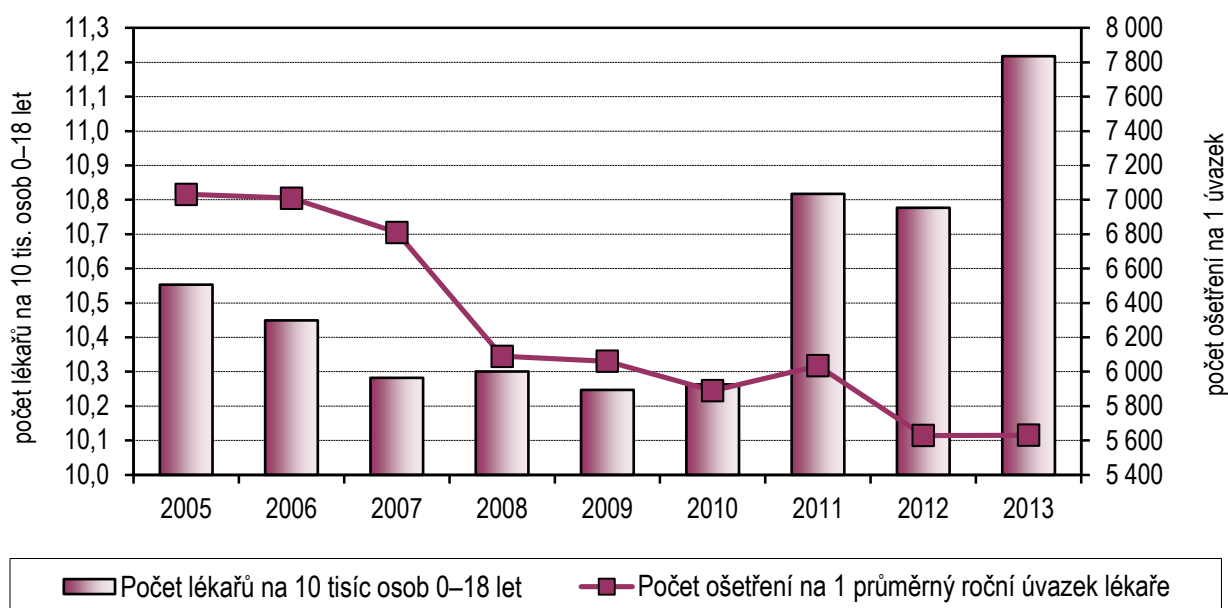
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních - z odevzdaných výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21

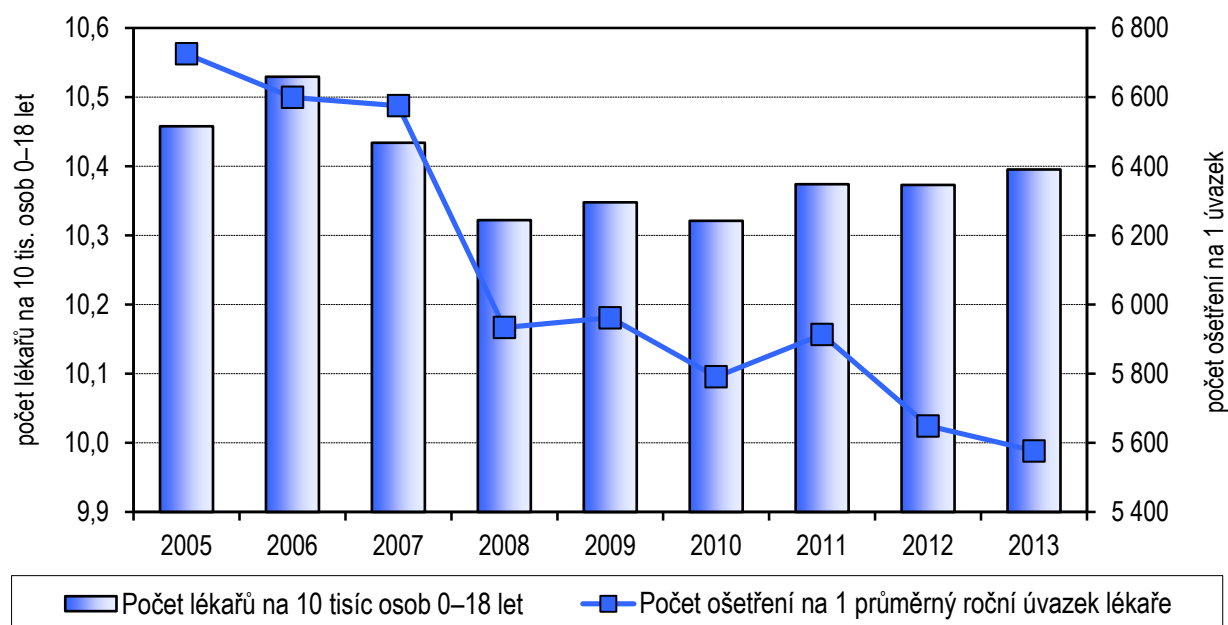
Skladba ošetření - vyšetření podle druhu

**Vývoj počtu PLDD*) na 10 tisíc osob 0–18 let
a počtu ošetření na 1 průměrný roční úvazek lékaře
Jihomoravský kraj**

**Vývoj počtu PLDD*) na 10 tisíc osob 0–18 let
a počtu ošetření na 1 průměrný roční úvazek lékaře
ČR**

*) PLDD - praktický lékař pro děti a dorost,
do roku 2008 přepočtený počet lékařů k 31.12., od roku 2008 průměrný roční přepočtený počet lékařů

Počet dispenzarizovaných onemocnění u dětí na 1 000 registrovaných pacientů ve věku 0–14 let ¹⁾

Kapitola (MKN -10)		Dispenzarizovaná onemocnění u dětí (0–14 let) na 1 000 registrovaných dětí pro vybranou diagnózu								
		Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	Kraj celkem	ČR
I.	Některé infekční a parazitární nemoci (vč. následků)	29,2	67,0	24,2	25,4	32,8	49,9	66,6	46,8	25,8
II.	Novotvary	1,0	2,4	1,3	2,6	1,9	4,0	2,2	2,2	2,0
III.	Nemoci krve a krevetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	20,6	15,7	16,4	22,2	23,6	15,5	7,1	17,0	13,8
IV.	Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	35,8	26,1	27,4	18,8	37,2	28,8	26,0	27,9	30,7
V.	Poruchy duševní a poruchy chování	11,8	16,9	15,6	15,4	21,8	16,7	13,4	16,3	16,7
VI.–VIII.	Nemoci nervové soustavy, nemoci oka a očních adnex, nemoci ucha a bradavkového výběžku	73,1	80,4	68,1	66,1	62,1	77,9	103,4	76,0	69,3
IX.	Nemoci oběhové soustavy	15,3	5,2	8,1	5,7	11,2	5,8	6,2	7,5	7,5
X.	Nemoci dýchací soustavy	79,1	184,2	109,0	192,0	123,7	106,9	104,8	142,1	122,1
XI.	Nemoci trávicí soustavy	25,4	25,1	16,6	43,7	14,9	11,3	12,9	22,0	14,6
XII.	Nemoci kůže a podkožního vaziva	44,8	59,4	33,8	41,6	43,5	46,9	52,0	48,3	46,5
XIII.	Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	20,0	18,9	16,2	19,9	27,7	24,6	8,7	19,1	19,2
XIV.	Nemoci močové a pohlavní soustavy	24,1	27,6	24,3	36,3	24,1	22,7	27,2	26,7	23,9
XVII.	Vrozené vady, deformace	15,6	13,8	16,6	17,2	21,6	16,6	16,7	16,2	19,7
	Celkem	395,7	542,6	377,6	507,1	446,1	427,7	447,1	468,2	411,9

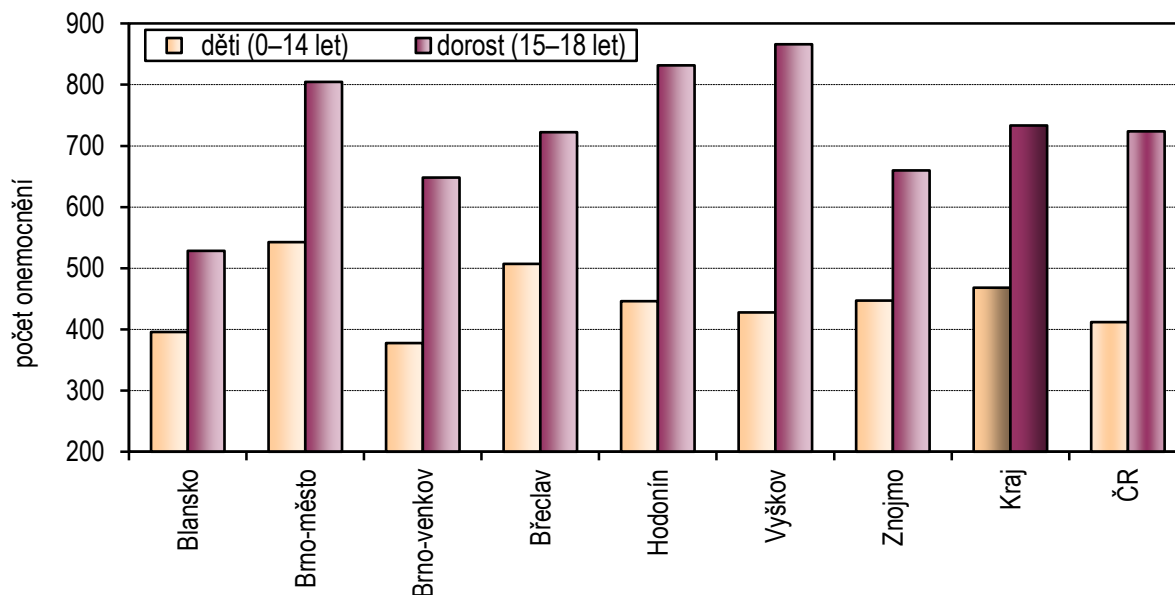
¹⁾ Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz

Počet dispenzarizovaných onemocnění u dorostu na 1 000 registrovaných pacientů ve věku 15–18 let ¹⁾

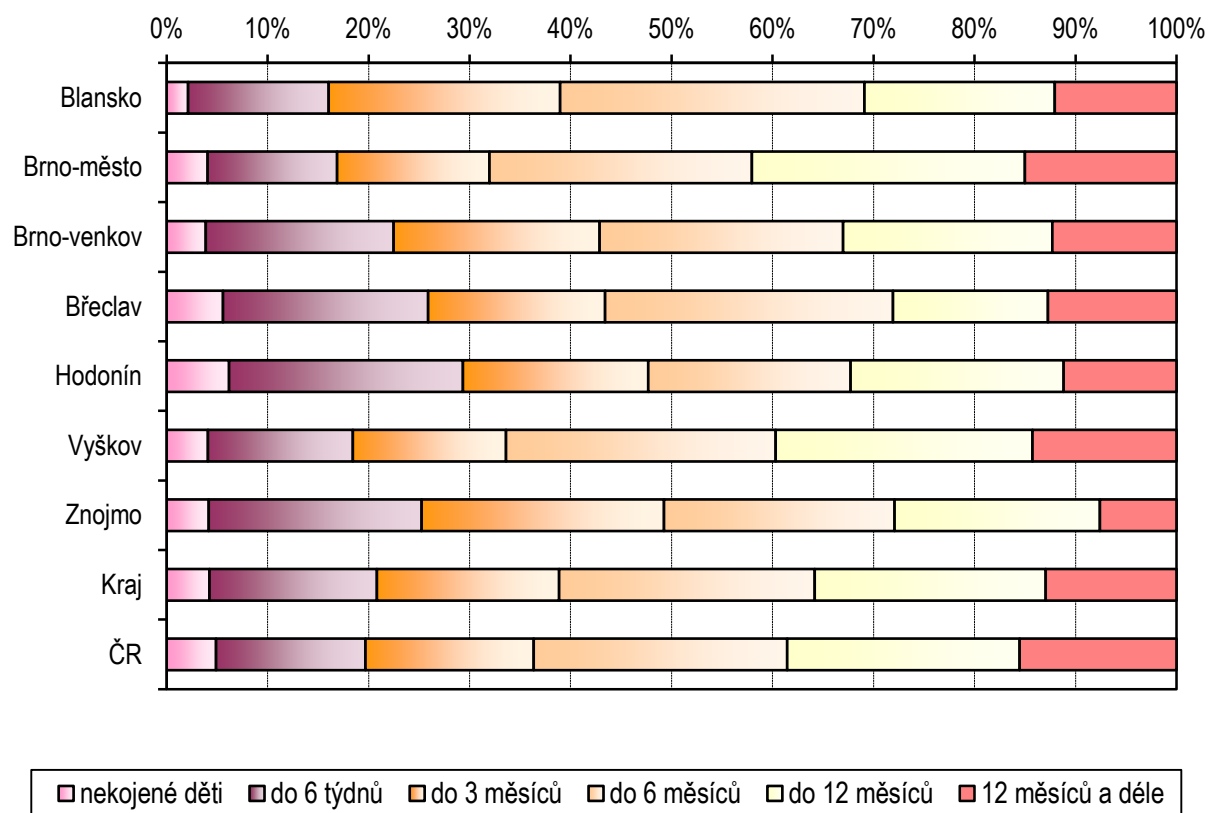
Kapitola (MKN -10)		Dispenzarizovaná onemocnění u dorostu (15–18 let) na 1 000 registrovaných dětí pro vybranou diagnózu								
		Blansko	Brno- město	Brno- venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo	Kraj celkem	ČR
I.	Některé infekční a parazitární nemoci (vč. následků)	31,0	46,4	20,7	16,8	41,5	40,4	37,6	35,4	23,9
II.	Novotvary	2,2	4,8	1,0	3,6	2,7	4,8	3,2	3,3	2,9
III.	Nemoci krve a krevtovorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	18,0	20,2	21,7	29,4	37,5	27,5	11,2	23,1	18,1
IV.	Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	72,4	73,5	76,1	53,4	105,5	94,2	57,7	76,1	82,4
V.	Poruchy duševní a poruchy chování	15,8	33,3	25,8	19,9	49,3	22,4	23,3	29,1	31,0
VI.–VIII.	Nemoci nervové soustavy, nemoci oka a očních adnex, nemoci ucha a bradavkového výběžku	118,2	179,7	159,6	147,9	130,5	213,3	212,8	165,5	149,1
IX.	Nemoci oběhové soustavy	23,2	18,4	24,1	28,0	36,3	18,3	15,0	22,9	25,5
X.	Nemoci dýchací soustavy	82,6	211,0	136,8	195,8	167,5	166,9	131,9	165,8	175,7
XI.	Nemoci trávicí soustavy	32,5	36,4	31,9	47,9	28,4	23,7	18,2	32,6	25,0
XII.	Nemoci kůže a podkožního vaziva	57,0	67,1	48,8	53,4	71,1	94,2	56,0	63,0	66,3
XIII.	Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	29,5	51,8	39,1	47,9	82,8	77,2	28,4	50,5	56,4
XIV.	Nemoci močové a pohlavní soustavy	31,7	46,9	43,8	63,2	50,2	55,1	46,8	47,4	44,1
XVII.	Vrozené vady, deformace	14,3	15,0	18,9	15,3	28,4	28,2	17,9	18,7	23,4
	Celkem	528,4	804,6	648,2	722,4	831,6	866,1	659,9	733,3	723,8

¹⁾ Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz

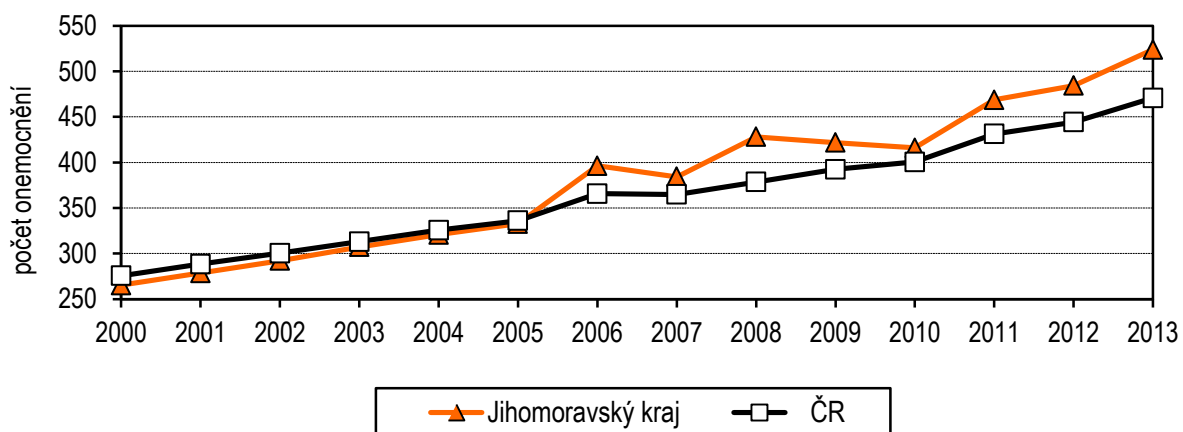
**Počet dispenzarizovaných onemocnění
na 1 000 registrovaných pacientů
v dětské a dorostové péči**

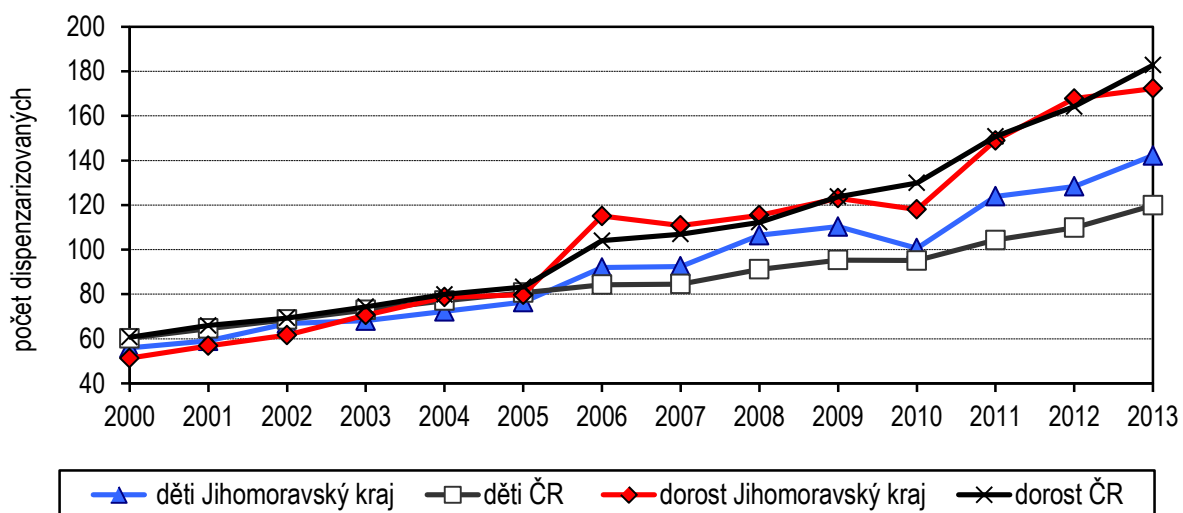
**Skladba dětí podle délky kojení
(při roční prohlídce)**

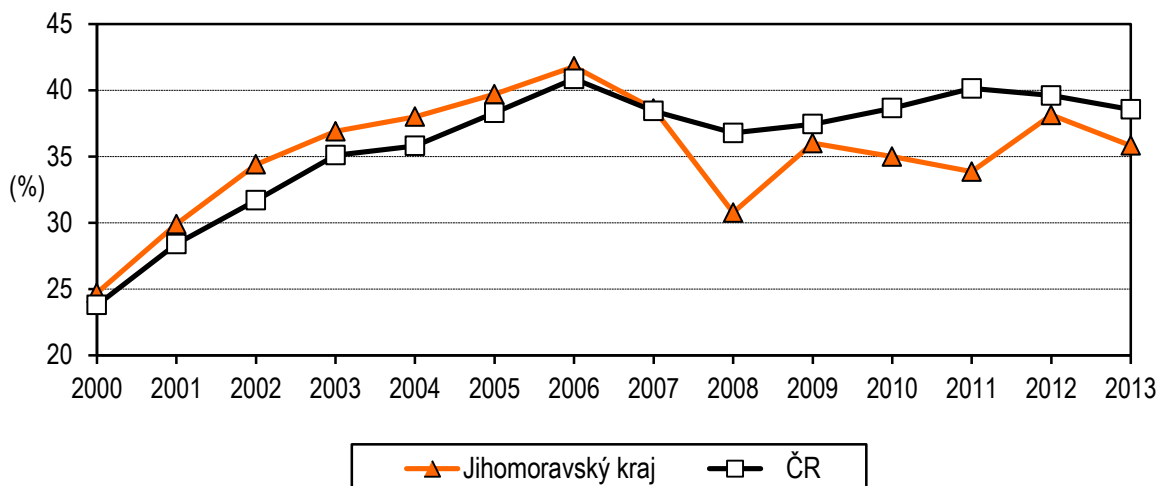
Vývoj počtu dispenzarizovaných onemocnění v přepočtu na 1 000 dětí a dorostu (0–18 let)

Vývoj počtu dispenzarizovaných onemocnění dýchacích cest v přepočtu na 1 000 dětí (0–14) a dorostu (15–18 let)

Vývoj podílu dětí kojených déle než 6 měsíců

Využívání lůžkového fondu dětských oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Jihomoravský	ČR
Počet oddělení	9	95
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	82,37	816,49
ZPBD ²⁾ celkem	291,27	2 963,55
Průměrný počet lůžek	358,00	4 191,93
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	234,1	2 750,5
na 1 lékaře	2,8	3,4
Počet lékařů na 100 lůžek	23,01	19,56
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	81,36	71,00
Počet hospitalizovaných	20 595	269 479
Nemocniční letalita (v promilích)	1,1	0,6
Využití lůžek ve dnech	238,7	239,5
Průměrná ošetrovací doba ve dnech	4,1	3,7
Prostoj lůžek ³⁾	2,1	1,7

¹⁾ Součet úvazků včetně smluvních k 31.12.2013

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu § 5–§ 21 zákona č. 96/2004 Sb.

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic v kraji s lůžkovým dětským oddělením:

- Nemocnice Boskovice, s.r.o. (novorozenecké pracoviště)
- Fakultní nemocnice Brno
- Nemocnice Ivančice, p.o. (novorozenecké pracoviště)
- Nemocnice Břeclav, p.o. (novorozenecké pracoviště)
- Nemocnice TGM Hodonín, p.o.
- Nemocnice Kyjov, p.o. (novorozenecké pracoviště)
- Nemocnice Vyškov, p.o. (novorozenecké pracoviště)
- Nemocnice Znojmo, p.o. (novorozenecké pracoviště)

Seznam nemocnic v kraji se samostatným lůžkovým novorozeneckým oddělením:

- Fakultní nemocnice Brno
- Nemocnice Milosrdných bratří, p.o., Brno